

patriot

5/2021

vychází 22. července 2021

ÚVODEM... by mohl někdo namítnout, že je okurková sezóna, a tudíž není o čem psát. Vděčným a pravidelným tématem se tak v tomto období stává počasí, především pak jeho extrémní projevy, protože pro zpravodajství v některých médiích platí: „Čím hůř, tím líp.“ Patriot však k těmto médiím nepatří, navíc nemá ambice nějak zásadně rozšířit okruh svých čtenářů, ani zvýšit sledovanost, prodat dostatek reklamy, apod. Budeme tak pokračovat v putování po temelínských chalupách, aby nás pak někdo (a oprávněně) nenařkl, že se na něj a jeho dům nedostalo. Dnes si tak napíšeme něco málo o nositeli čísla popisného pět a jeho obyvatelích.

Číslo popisné 5 „U RADŮ“.

V zápisech v berní rule z roku 1654 se můžeme dočíst, že zde měl Jan Rada 25 strychů pozemků. Z této výměry osíval devět strychů na podzim a šest na jaře. Choval čtyři voly, čtyři krávy, tři jalovice a sedm kusů vepřového. Grunt

vyhořel v letech 1704 a 1725, v obou případech byl pak tzv. defalcírován, což znamenalo, že byl na nějakou dobu osvobozený od daní.

Grunt byl původně selský, později chalupnický (Ottův slovník naučný říká, že chalupník vlastnil chalupu a nejvýše 20 korců polí výsevu na rozdíl od sedláka).

U živnosti stála výměnkářská chalupa, kterou v roce 1797 od Matěje Procházky koupil Jan Pavlovský (zřejmě Procházkův švagr) za 80 zlatých. Tato chalupa obdržela číslo popisné 52.

Ve farních matrikách je první zmínka o Jiřím Radovi, jeho manželce Dorotě a pěti dětech, z nichž je jako první zaznamenaný Jan, který se narodil roku 1660, následují Marie (1662), Ludmila (1664) a dvojčata Eva a Adam (1668). Po dětech Jiřího Rady následuje v rozmezí let 1693 – 1706 sedm dětí Jakuba Rady a jeho manželky Ludmily. Ta zemřela v roce 1726.

Dalším hospodářem byl zřejmě Jakubův syn Vojtěch Rada (*1702). Ten se v roce 1723 oženil s Annou, dcerou Jakuba Frlína z Temelína, se kterou měl pět dětí. Matriky zde také připomínají Matouše Radu, jeho ženu Marii a tři děti. Po Vojtěchu Radovi se na této živnosti objevuje jméno Matěj Procházka. Ten se v roce 1722 oženil s Marií, dcerou temelínského ševce Jana Valdy.

Následníkem se stal jeho syn Jan Procházka vulgo Rada (asi 1722 – 1799). Ten se v roce 1755 oženil s Veronikou Blechovou ze Všemyslic, která se později uvádí jako porodní bába. Společně měli deset dětí. Jan Procházka v roce 1784 vykoupil od vrchnosti tuto živnost za 140 zlatých.

Dalším dědicem se stal Janův syn Matěj Procházka (1760 – 1831). Matěj se v roce 1788 oženil s Marií Pavlovskou ze Spáleného Újezdce a narodilo se jim deset dětí. Matěj převzal živnost od otce Jana za 307 zlatých a 33 a půl krejcaru.

Grunt čp. 5 od otce Matěje získal za 750 zlatých syn Jan Procházka (1797 – 1883). Podle svatební smlouvy obdržel kromě polí, luk, zahrad a pastvin i pár tažných kobyli v ceně 600 zl., pár volů za 300 zl., dvě krávy za 200 zl., dva kované vozy (200 zl.), dva pluhy se železy (24 zl.), dvojce brány se železnými hřebíky (5 zl.), dva velké a tři malé řetězy, dvě velké a dvě malé sekery, truhlu na 16 strychů obilí, dvě travní kosy, řezačku a pilu. Musel také vyplatit své sestry Kateřinu a Marianu po 400 zl., a kdyby se vdaly, měl jim vystrojit přátelský oběd.

Dědic a nyní sedlák Jan Procházka se oženil v roce 1815 s Kateřinou Bartuškovou. Otec nevěsty Josef Bartuška se zavázal vyplatit v hotovosti 500 zl., dceři věnoval mimo jiné i pár tažných volů, dvě krávy, kovaný vůz a šest ovcí. Svému zeti pak věnoval chalupu čp. 60 v Temelíně se zahrádkou a stanovil, aby tato „*patřila na věčné časy ženichovu bratru Matěji Procházce (*1812), který bude též na jeden život užívat od Radů živnosti čtyři strychy pole. Kdyby mu však bratr Jan pomohl k lepšímu místu, bude chalupa patřit zase Janovi.*“ Svatební smlouva pamatovala i na výměnek

pro otce Matěje. Jan Procházka měl s Kateřinou Bartuškovou 12 dětí.

Živnost čp. 5 zdědil jejich syn Matěj Procházka (1824 – 1883). Ten se oženil v roce 1849 s Marií Vaňasovou, dcerou sedláka z Malešic čp. 20. Z manželství se narodilo pět dětí.

Po otci Matějovi se stal dalším hospodářem syn Václav Procházka (1853 – 1888), který v roce 1883 pojal za manželku Marii Masáčkovou, dceru chalupníka z čp. 41 v Kalištích. Společně měli tři děti.

Václav však brzy zemřel a k vdově Marii se na čp. 5 přišel Václav Ťopka, syn sedláka z Horusic. S Marií měl pět dětí, hospodaření se mu však už tolik nevedlo. Postupně prodával pozemky a nakonec prodal i zbytek bývalé selské usedlosti.

Novým majitelem čp. 5 se stal Josef Bartuška (1850 – 1933) z čp. 12 v Temelíně. S manželkou Annou Volfovou z Bohunic měli čtyři děti, krutý osud jim však žádného dědice nedochoval. A abychom přece jen byli trochu bulvár, tak můžeme napsat, že Anna byla zabita r. 1919 při bouři bleskem na poli na Štochovici.

Živnost převzala schovanka Josefa a Anny Růžena Velková (Šáchů) ze Zvěrkovic, která se provdala v roce 1919 za Karla Kohouta z Doubravy. Měli dvě dcery, Marii a Boženu. Ke druhé jmenované se přišel Stanislav Hájek, rolník z Týna. V roce 1916 patřilo k tomuto gruntu více než 10 ha pozemků, v roce 1943 to bylo 11 hektarů.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína, Antonín Haas, Berní rula 27, kraj prácheňský, SOA Třeboň, gruntovní kniha Velkostatek Neznašov, Temelín, 1784 – 1880 a 1847 - 1880; foto: archiv obce Temelín.)

ZÁVĚREM... Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí, které nám můžete předat osobně nebo zaslat na v zápatí uvedený e-mail. Těší nás váš zájem a děkujeme, že nás čtete ☺

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenese autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho částí je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ☺. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.

pohled na čp. 5 přes bývalý „Kovářů“ rybník

ZO ČSV Temelín pořádá

DEN MEDU

2021

SOBOTA

17.00-20.00

14.8.

SÁL TEMELÍNSKÉ HOSPODY

Hudba k tanci i poslechu: Venkovská dudácká muzika Bedník
V průběhu akce bude probíhat **SOUTĚŽ** o nejchutnější med o ceny (1. až 3. místo - včelaři) a po vyhlášení vítězů dojde ke **SLOSOVÁNÍ** hlasovacích lístků, kdy budou vylosováni tři hlasující, kteří budou odměněni drobnou cenou.

Vstup zdarma!

OBEC TEMELÍN

JADERNÁ ELEKTRÁRNA TEMELÍN
SKUPINA ČEZ